

LUNDS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR PSYKOLOGI

***Kan Vi Övertyga Dig att Rädda Klimatet? - En Studie av
Inramning i Relation till Ålder och Politik***

**Josefin Eidrup Dahlberg
Mikaela Ragnwald**

Kandidatuppsats HT 2017

Handledare: Åse Innes-Ker

Sammanfattning

För att kunna ta sig an klimathotet behövs kunskap om hur vi mest effektivt kommunicerar information relaterat till detta. Tidigare forskning har visat att människor tenderar att ta till sig olika typer av argument beroende på politiska faktorer och ålder. Denna studie syftade till att undersöka hur detta ter sig i Sverige. Frågeställningen var vilken typ av inramning av klimatinformation som föredrogs beroende på ålder och politisk orientering. En internetenkät utgjorde underlaget för analysen. Enkäten innehöll tre texter som ramades in på olika sätt; i termer av Sveriges identitet, ekonomisk tillväxt respektive mer traditionella klimatargument. Åttiosju personer i åldrarna 14–68 deltog. Resultaten visade att både inramning och ålder hade en effekt, men inte den förväntade. Det traditionella klimatargumentet var mest övertygande och äldre skattade sig mer övertygade än yngre över samtliga betingelser. Eventuella orsaker till resultatet diskuteras. Vidare forskning inom detta område i Sverige är av vikt då tidigare forskning mestadels bedrivits utomlands.

Nyckelord: inramning, framing, politisk orientering, klimathotet, klimatförändringar, kommunikation

Abstract

In order to address the threat of climate change knowledge on how to communicate messages of climate change effectively is required. Previous research has shown that people prefer different kinds of arguments depending on political and age-related factors. The purpose of this study was to research what kind of framing of climate change information that Swedish people preferred depending on their age and political orientation. Data was collected through an internet survey. The survey contained three texts that were all framed differently: in terms of the identity of Sweden, economic prosperity, and traditional climate-related arguments, respectively. Eighty-seven people aged 14-68 participated. Results showed that framing and age both had an effect, although not the expected one. The traditional climate change frame was the most convincing, and older individuals were more convinced by all frames than younger individuals. Possible explanations for the results are discussed. Further research in Sweden on this topic is needed as most previous research has been carried out overseas.

Key words: framing, political orientation, climate change, political difference, communication

Introduktion

Klimathotet är en av vår tids största utmaningar. Svenska folkets vardagliga liv, vanor och beteenden har direkt och indirekt påverkan på klimatet. Det är därför viktigt att nå ut med information till människor om hur denna påverkan ter sig, samt vad vi kan göra för att minska dess effekter. Hur ska vi gå tillväga för att nå fram, och hur presenterar vi argument på ett sätt som övertygar? Är olika sätt att presentera, eller rama in, argument olika effektiva beroende på vilken politisk orientering eller ålder målgruppen har?

Få analytiker tvivlar på att framställning av klimatfrågan i media spelar en avgörande roll för medborgarnas kunskaper, uppfattningar och attityder i fråga om klimatförändringar och global uppvärmning (Shehata & Hopmann, 2012). För att kunna nå ut med information om klimatförändringar i syfte att förändra beteenden behövs således kunskap om hur man bäst presenterar argument som människor tar till sig. Vilken typ av argument som är mest övertygande för en viss individ eller grupp kan bero på en mängd olika faktorer.

Inom olika politiska ideologier och synsätt finns olika normer och åsikter gällande klimatfrågor. Det är därför relevant att kartlägga på vilket sätt man effektivt presenterar klimatinformation så att olika grupper tar den till sig. Detta skulle kunna användas för att genomföra riktade informationsutskick och dylikt för att nå fler människor och åstadkomma en större skillnad för klimatet, och därmed samhället, på lång sikt. Det skulle även kunna leda till vidare forskning om hur beteenden och attityder hos personer med olika grupptillhörighet eller politisk orientering kan förändras genom effektiv förmedling av information.

Denna studie har sin grund i begreppet "framing" som myntades av Tversky och Kahneman (1981) och som vi genomgående kommer att kalla inramning. Inspirationen till denna studie kommer från Sapiains, Beeton och Walker (2016) som med hjälp av sin forskning undersökte vilken effekt inramning hade på individers intentioner att handla miljövänligt. De använde en mellangrupsdesign och bad deltagarna läsa fyra texter med argument för att handla miljövänligt. Texterna hade olika inramning ("frames of reference"): identitet, ekonomiskt tillväxt, bevarande av biologisk mångfald samt traditionell information om klimatförändring. Urvalet innehöll både personer som trodde att klimatförändringar är naturliga och personer som trodde att de orsakas av människan. Identitetsinramningen hade en signifikant påverkan jämfört med klimatförändringsinramningen, både i den totala populationen och bland dem som förnekade antropogenetiska förklaringar till klimatförändring (Sapiains et al., 2016). I föreliggande studie används en liknande design för att undersöka inramningspreferens i förhållande till politisk orientering och ålder.

Genomgående omtalas klimat och miljö i generella termer och som ömsesidigt utbytbara begrepp.

Inramning

Tversky och Kahneman (1981) beskrev människors tendens att ofta “bryta mot rationalitetens lagar” - det vill säga inte tänka statistiskt när de ska ta beslut - och undersökte de psykologiska principer som ligger till grund för detta fenomen. Inramning, som är en av dessa principer, hjälper oss att förstå hur vi uppfattar och utvärderar de alternativ vi ställs inför vid ett så kallat beslutsproblem. Beslutsproblem kan beskrivas som de alternativ som finns att välja mellan, deras möjliga utfall, samt de händelseförlopp som utvecklar sig påföljande ett beslut. (Tversky & Kahneman, 1981). Den inramning som beslutsfattaren tar till sig beror enligt Tversky och Kahneman (1981) dels på problemformuleringen och dels på beslutsfattarens normer, vanor och personlighet. De menade att det oftast är möjligt att rama in ett givet problem på flera sätt och jämförde olika ramar med att titta på en visuell scen från olika synvinklar och därmed lägga märke till olika saker. I deras klassiska studie genomfördes ett experiment vars syfte var att undersöka just inramningens effekt. Kahneman och Tversky (1981) fann då mönstret att de alternativ som beskrevs i termer av vinst ofta ledde till en benägenhet att inte ta risker, medan de alternativ som beskrevs i termer av förlust ofta ledde till risktagande. Detta trots att den enda skillnaden mellan dessa alternativ var att det första beskrev följderna i räddade liv medan det andra beskrev följderna i förlorade liv. Det gick alltså att påverka vilket av två logiskt identiska alternativ som deltagarna valde endast genom att presentera alternativen på olika sätt. I senare verk har Kahneman och Tversky (2000) även definierat inramning som “idén att problem kan beskrivas på olika sätt som ger upphov till olika preferenser som ibland kan motsäga rationalitet”. Dessa preferenser kan då resultera i att beslutstagaren fattar ett visst beslut utan att resonera statistiskt (Kahneman & Tversky, 2000). Andra forskare har definierat inramning på liknande sätt: Entman (2004) beskriver begreppet på följande sätt: ”att välja ut och betona vissa aspekter av den upplevda verkligheten och göra en viss tolkning och utvärdering av denna verklighet mer framträdande.”

En metastudie genomfördes av Kühberger (1998) i syfte att överblicka den dittills insamlade kunskapen om inramning vid riskabla val. Baserat på 136 empiriska forskningsrapporter som utförts sedan begreppets introduktion 1981 beräknades 230 effektstorlekar. Totalt innehöll metastudien nästan 30 000 deltagare. Resultatet visade att effekterna av inramning mellan betingelser var små till medelstora, men reliabla. Kühberger (1998) drog slutsatsen att inramning är ett tillförlitligt fenomen, men att effekten är olika stark beroende på olika faktorer, exempelvis vilken typ av problem det handlar om.

Vidare menade Kühberger (1998) menade att inramning inom beslutsteori kan användas i en "strikt" och en "lös" bemärkelse. Den strikta definitionen refererar till olika ordformuleringar av formellt identiska problem. Den lösa definitionen refererar till inramning som något som inte bara sker på grund av semantisk manipulation, utan även på grund av andra kontextuella karakteristika hos en situation samt av individuella faktorer. Den lösa definitionen kan jämföras med Tversky och Kahnemans originalexperiment beskrivs av Kühberger (1998) som ett exempel på en strikt definition av inramning då de jämförde två formellt identiska problem som endast skiljde sig i hur de formulerades. Vår studie använder en lös typ av inramning då manipulationen består i en ändring av kontext och sammanhang, inte bara semantik.

Politik och inramning av klimatfrågan

Forskare har funnit att de olika sidorna på det politiska spektrumet tenderar att se klimatfrågan som mer eller mindre angelägen. Demokrater och liberala väljare tycks genomgående uppvisa mer oro inför klimatförändringar och dess konsekvenser än republikaner och konservativa väljare (McCright & Dunlap, 2011; Tjernström & Tietenberg, 2008). Ett exempel på denna skillnad har studerats av Lacasse (2015), som undersökte om personers uppfattning kring sin egen ansträngning för miljöns skull korrelerade med hur viktig de ansåg klimatfrågan vara jämfört med andra politiska angelägenheter. Manipulation av subjektivt uppfattat miljövänligt kontra icke-miljövänligt beteende hos individen hade ingen effekt hos konservativa. Däremot uppvisade liberaler att om de uppfattade att det egna miljöbeteendet inte var bra nog tenderade de att ha en starkare åsikt om att miljöfrågan var viktigare än andra politiska frågor (Lacasse, 2015). Enligt Lacasse (2015) tyder detta på att liberaler är mer mottagliga för känslor av skuld när det gäller klimatfrågan än konservativa och att dessa skuldkänslor kan framkalla åsikter som i sin tur kopplas till en önskan om starkare politisk intervention i miljöfrågan.

En schweizisk studie av Tobler, Visschers och Siegrist (2012) undersökte sätt att klassificera olika klimatbeteenden och vilka faktorer som påverkar människors villighet att engagera sig i dessa beteenden. 916 personer fick genomföra en självskattning via enkät. De fann att de starkaste prediktorerna i samtliga kategorier av klimatvänliga beteenden var upplevd nytta för klimatet samt upplevd kostnad. Precis som i föreliggande studie bad de även deltagarna att skatta på en Likert-skala var de placerade sig på en politisk skala från höger till vänster. Resultaten visade att personer på högerkanten var mindre benägna än personer på vänsterkanten att visa indirekta klimatvänliga beteenden och att ändra på beteenden som innebar en hög upplevd kostnad. Studien visade också att personer som identifierade sig som

längre till vänster politiskt var mer villiga att acceptera koldioxidbegränsningar. Politisk orientering hade dock ingen effekt när det gällde villighet att engagera sig i beteenden där den personliga kostnaden upplevdes låg.

I en studie av Wolsko, Ariceaga & Seiden (2016) undersöktes i vilken utsträckning variation i moralisk inramning av miljöbudskap påverkade liberala kontra konservativa personers attityder. Liberaler skiljde sig generellt sett inte mellan betingelserna. Dock ändrades konservativas inställning nämnvärt efter att de givits en så kallad "binding moral frame", vilken innebar att skyddet av miljön framställdes som en fråga om att lyda auktoriteter, skydda naturens renhet och att demonstrera sin patriotism. Det fanns också interaktionseffekter, exempelvis i form av att effekterna på attityder och beteenden hos konservativa berodde på i vilken utsträckning de uppfattade budskapet att komma från in-gruppen (Wolsko et al., 2016).

En studie som senare genomfördes av Wolsko (2017) byggde på den ovan nämnda studien av Wolsko et al. (2016). Resultaten från denna studie bekräftade resultaten från den tidigare, men menade också att även liberala väljare påverkas av budskap som är inkongruenta med det de anser sig stå för i grunden. I denna studie användes en formulering som syftade till att passa den konservativa ideologin och en formulering som användes för att passa den liberala ideologin. Ett kongruent budskap var i enlighet med en försökspersons politiska uppfattning och ett inkongruent budskap var inte det. I den kongruenta betingelsen fanns det ingen skillnad mellan de båda politiska gruppernas upplevda ansvar för miljön. Det fanns däremot en signifikant skillnad i den inkongruenta betingelsen för båda grupperna (Wolsko, 2017). Attityder till att handla miljövänligt sjönk signifikant i båda grupperna som möttes av en inkongruent text, dock betydligt mer i den konservativa gruppen (Wolsko, 2017). Detta talar för att inramning av klimatfrågan är något som kan ha stor inverkan på hur allvarlig den uppfattas och för att det kan finnas sätt att förmedla information som är tilltalande för individer över hela det politiska spektrumet.

I vad som kan tyckas stå i motsats till det den ovan nämnda forskningen sagt har andra studier funnit stöd för att klimatfrågan inte alls ses som oviktig hos konservativa väljare. Den kan däremot uppfattas som ett mindre allvarligt problem om den står i motsats till den ekonomiska eller socioekonomiska frågan (Harring & Solberg, 2017, Hennes, Ruisch, Feygina, Monteiro & Jost, 2016). Hennes et al. (2016) fann att individer tenderade att bedöma klimatfrågor som mindre allvarliga om de trodde att hållbarhetsinitiativ kunde skada det socioekonomiska systemet. De mindes även klimatinformation som mindre allvarlig om de trodde att ekonomin var inne i en lågkonjunktur och som mer allvarlig om de trodde att det

var högkonjunktur. Vad de ansåg eller leddes att tro om ekonomin påverkade alltså hur allvarligt de såg på klimathotet. Dessa fynd talar enligt forskarna för att det är otillräckligt att bara ge ut information på det brukliga sättet eftersom den kan nå ut effektivare om den kombineras med information om en stark ekonomi (Hennes et al., 2016). Vidare har konservativa och republikaner visat tendenser att se klimatfrågan som en motvikt till en välutvecklad ekonomisk tillväxt – det vill säga att en nation inte kan åstadkomma både miljövänlighet och god ekonomisk tillväxt samtidigt (McCright & Dunlap, 2011).

Ytterligare en aspekt av inramning studerades av Benjamin, Por och Budescu (2017) som i sin studie fann en effekt av att benämna klimat- och miljöfrågor på olika sätt. De visade bland annat att den påverkan som inramningen hade var större på deltagare som inte redan hade starka åsikter om klimatförändringar.

Det är därmed viktigt att betona att det inte nödvändigtvis är klimatfrågan som sådan som undviks eller ogillas av konservativa. Bedömningen av klimatfrågan som mindre viktig kan istället bero på det faktum att det redan finns en starkt befäst uppfattning om den i populationen (McCright & Dunlap, 2011; Haring & Sohlberg, 2017; Benjamin, Por & Budescu, 2017). En annan relevant aspekt är att budskapet kring frågan ofta ramas in på ett sätt som inte tilltalar den konservativa sidan av det politiska spektrumet (Wolsko, 2017). Sammantaget talar denna forskning för hypotesen att personer som orienterar sig politiskt längre till höger bör skatta den ekonomiska inramningen som mest övertygande.

Ett perspektiv som är viktigt att begrunda i förhållande till vår studie är att den ovan nämnda forskningen mestadels har bedrivits i USA där klimatfrågan är ett polariserat ämne och har blivit mer så genom åren (McCright & Dunlap, 2011). Det är därmed inte självklart att denna forskning är direkt applicerbar på svenska förhållanden. Sverige har länge uppfattats ligga i framkant när det gäller ett mer miljövänligt leverne med klimatfrågan som en viktig del av politiken. I relation till detta betonar Haring och Sohlberg (2017) att klimatfrågan uppfattas vara kopplad till politik till varierande grad i olika länder. I USA har frågan orsakat en enorm klyfta i samhället och blivit mycket politisk, medan det i andra länder inte alls är en fråga som är kopplad till politik på samma sätt (Haring & Sohlberg, 2017). McCright, Dunlap och Marquart-Pyatt (2016) har också i sin studie ifrågasatt huruvida kopplingen mellan politik och miljö är universell och kom fram till att det finns en stor variation mellan länder. Emellertid menade de att det även i andra länder i västvärlden finns en polarisering kring frågan och att denna blivit starkare i EU efter år 2008, dock fortfarande i lägre grad än i USA (McCright & Dunlap, 2011; McCright et al., 2016). Enligt Haring och Sohlberg (2017) har politik en varierande inverkan på klimatrelaterade attityder och beteenden i Sverige. Då

ekonomisk tillväxt och miljö sattes i motsats till varandra syntes en stor påverkan av politiska influenser där mer konservativa väljare genomgående visade en lägre grad av angelägenhet inför klimatfrågan än liberala väljare (Harring & Sohlberg, 2017). I sin helhet visar forskningen på att politik har varierande inverkan på klimatattityder, men att det även i Sverige finns en effekt i vissa sammanhang.

Sammantaget är denna forskning intressant för vår studie då den visar på olika aspekter av klimatfrågan i relation till politik, både i Sverige och övriga världen. Denna information talar för att tidigare forskning kan byggas på genom vidare undersökning av sambandet mellan inramning av klimatfrågan och politiken i Sverige. Då det i tidigare studier har visat sig att personer med olika politisk orientering tenderar att se olika på klimatfrågan kan det krävas en förändring av hur klimatbudskap förmedlas. Enligt Ugglå (2008) finns det inget enkelt sätt att beskriva ett så mångfacetterat problem som klimatförändringar och miljöförstöring. Det har emellertid ofta beskrivits på ett enformigt sätt som inte nödvändigtvis bidrar med kunskap som alla kan tillägna sig och tillämpa i sin vardag. Därför torde det vara värdefullt att begrunda hur information kan varieras för att nå ut till alla och därmed få större genomslag i samhället. Detta är i sin tur av yttersta vikt för att förebygga de potentiellt förödande konsekvenserna av klimatförändringarna.

Baserat på de forskningsfynd som presenterats här kan följande sägas om hur utfallet i vår studie bör se ut. Utifrån forskningen av Sapiains et al. (2016) bör en inramning som innehåller identitetsargument rankas starkare än traditionella klimatargument över hela den politiska skalan. Studien av Wolsko et al. (2016) tydde på att konservativa personer bör påverkas mer av argument som handlar om att demonstrera sin patriotism och skydda naturens renhet. Detta kan tyda på att en identitetsinramning bör rankas högre av personer som befinner sig politiskt längre till höger. Även inramning som innehåller ekonomiska argument bör, baserat på McCright och Dunlap (2011) samt Harring och Sohlberg (2017) rankas som mer övertygande av personer som befinner sig längre till höger.

Klimatfrågan i relation till ålder

I en forskningsöversikt undersökte Gärling och Fransson (1999) ett antal sociodemografiska faktorer i relation till åsikter och attityder som rör klimatet. En av hypoteserna som granskades var att högre ålder korrelerar med en lägre grad av oro inför klimatet, vilken mycket av den samlade forskningen gav stöd åt. De såg också att fler yngre än äldre personer tillhörde de som uttryckte oro över miljöförstöring. Ett annat fynd var dock att andelen äldre personer som uttryckte oro inför klimatförändringarna ökade. Gärling och

Fransson (1999) drog slutsatsen att skillnaden mellan yngre och äldre personer kan ha minskat, men att den sannolikt kvarstår åtminstone delvis.

Även Tjernström och Tietenberg (2008) noterade i sin metaanalys att ålder genomgående hade ett negativt samband med miljövänligt beteende. De framhävde även vikten av att presentera information så att den kan tillägnas alla, oavsett ålder och andra sociodemografiska faktorer (Tjernström & Tietenberg, 2008).

I en annan studie undersökte Van Liere och Dunlap (1981) sambandet mellan fem sociodemografiska faktorer och olika skalor rörande attityd och beteende relaterat till miljöproblem. De fick ett resultat, vilket generellt överensstämde med tidigare studier, som tydde på att ålder hade ett negativt samband med de skalor som mätte miljövänliga attityder och dylikt. Lägre ålder korrelerade alltså med större oro inför miljöproblem och klimatförändringar (Van Liere & Dunlap, 1981), även om denna korrelation var något lägre än resultat som uppmätts under tidigare studier. Det instrument som mätte miljövänligt beteende gav en istället en signifikant positiv korrelation (Van Liere & Dunlap, 1981). Detta indikerar att yngre individer påverkar miljön mer negativt med sitt beteende än äldre trots att de tenderar att uppfatta miljöproblemen som allvarigare.

En översiktsstudie utförd av Gifford och Nilsson (2014) tittade på studier som undersökt sociala och personliga influenser på miljövänliga beteenden och attityder. De rapporterade att både tidiga och sentida studier funnit att äldre personer uppgett att de utförde fler miljövänliga handlingar än yngre personer. Denna effekt är till stor del outforskad. En hypotes är enligt Gifford och Nilsson (2014) att något särskilt kan ha hänt den äldre generationen som inte hänt den yngre. Medan äldre personer verkar ha ett mer miljövänligt beteende rapporterar dock yngre personer enligt den mesta samlade forskningen en större känsla av angelägenhet inför miljön än äldre. Anledningen till detta är inte ännu känd. (Gifford & Nilsson, 2014).

Den sammanvägda bilden av ålder i förhållande till klimatvänlighet verkar alltså visa att äldre personer har en tendens att uppvisa mindre oro och klimatvänliga attityder än yngre personer. Även klimatvänligt beteende verkar yngre personer uppvisa mer av enligt viss forskning. Andra studier tyder dock på motsatsen. Sambandet mellan ålder och klimatvänlighet är fortfarande till stor del outforskad.

Frågeställning

I denna studie undersöks vilken typ av inramning som upplevs som mest övertygande vid förmedling av klimatinformation. Detta ställs i relation till ålder och politisk orientering på en höger-vänsterskala.

Hypoteser

1. Baserat på tidigare forskning bör personer som uppper befinna sig till höger på den politiska skalan föredra identitets- och ekonomiinramningarna framför den mer traditionella klimatinramningen.
2. Yngre personer kommer sammantaget att skatta alla texterna som mer övertygande än äldre personer.

Metod

Deltagare

Etthundraelva personer svarade på enkäten. Tjugofyra av dessa saknade resultat på någon av inramningsbetingelserna eller politisk orientering och räknades därför bort. Detta resulterade i 87 kompletta svar. Deltagarna var mellan 14 och 68 år gamla, varav 48,8 procent var mellan 21 och 27 år gamla. Medelåldern var 35 år, medianåldern var 27 år och standardavvikelsen var 14,7 år. Deltagare rekryterades via inlägg på våra respektive Facebooksidor och i en specifik Facebookgrupp innehållande 56 studenter i psykologi på Lunds universitet.

Design

Studien använde en mixad design med tre inomdividsbetingelser (inramning) och två mellangruppsbetingelser (politisk orientering och ålder).

Instrument

Enkäten (se *bilaga 1*) inleddes med information angående datainsamling, sekretess och anonymitet. Den inledande frågan rörde deltagarens födelseår. Sedan följde tre korta texter som alla förmedlade ett budskap som uppmanade till att agera miljövänligt. De ramades in på olika sätt: i termer av identitet, ekonomisk tillväxt respektive argument som endast bygger på fakta om klimatförändringar. Identitetsinramningen innehöll argument som lyfte fram vikten av att skydda Sveriges unika natur för att bevara kultur och landsidentitet. Ekonomiinramningen framställde bevarandet av naturen som en investering i framtiden och som viktig för en hållbar ekonomisk framtid. Klimatinramningen framhöll fakta om hur miljön påverkas av människan och betonade klimathotets existens. Efter varje text följde en uppmaning till deltagaren att skatta hur övertygande respektive text upplevdes. Denna skattning gavs enligt en Likertskala mellan 1 och 5 där 1 var "inte alls övertygande" och 5 var "mycket övertygande".

Konstruktionen av dessa texter inspirerades av studien av Sapiains et al. (2016), som använde fyra olika inramningar. Tre av dessa valdes ut för användning i vår studie baserat på vad vi ansåg relevant i en svensk kontext. De översattes till svenska och anpassades till

svenska förhållanden. Antalet inramningar som undersöktes begränsades till tre för att inte vara för tidskrävande. Ordningen som texterna presenterades i randomiserades i syfte att undvika ordningseffekter. Efter texterna fortsatte enkäten med en fråga som rörde politisk orientering på en höger-vänsterskala där 1 betydde längst till vänster och 7 betydde längst till höger. Enkäten avslutades med en debriefing som informerade om studiens syfte samt om var deltagarna kan ta del av den färdiga uppsatsen då den publicerats.

Apparat. Den online-baserade enkäten skapades med hjälp av Qualtrics.

Procedur

Enkäten delades på Facebook med en uppmaning att dela enkäten vidare. Totalt delades den nio gånger. Datainsamlingen pågick i tretton hela dagar, mellan den sjätte november och den tjugonde november 2017 och när datainsamlingen var färdig stängdes enkäten ned.

Etik

Deltagandet skedde anonymt och på frivillig basis. Information om deltagarnas anonymitet, sekretess, frivillighet samt deras rättighet att när som helst avbryta deltagandet inkluderades i enkätens inledning.

Undersökningen innebar inga fysiska eller psykiska påfrestningar på individen. Politisk orientering skulle kunna upplevas som en känslig uppgift. Studien innehöll dock ingen insamling av personliga uppgifter som skulle kunna vara identifierande.

Resultat

Inramningarnas effekt

För att testa om det fanns en inramningseffekt analyserades skattningarna av de tre texterna med Repeated Measures ANOVA. Analysen visade att inramningarna skattades som olika övertygande, $F(2, 172) = 7.77, p < 0.001$.

En post-hoc parvis jämförelse gjordes för att undersöka var skillnaden låg. Klimatinramningen skattades högst ($M = 3.99; SD = 0.95$), ekonomiinramningen skattades näst högst ($M = 3.66; SD = 1.07$) och identitetsinramningen skattades lägst ($M = 3.52; SD = 1.13$).

Tabell 1. *Parvisa jämförelser av inramningsbetingelserna.*

Ramar	Jämförelse	Skillnad i medelvärde	<i>p</i> -värde
Identitet	Klimat	– 0.47	0.001
	Ekonomi	– 0.14	0.803
Ekonomi	Klimat	– 0.33	0.026

Politikhypotesen

En median split gjordes för att kunna testa om det fanns ett samband mellan politisk orientering och inramningspreferens. På grund av datans struktur blev grupperna ojämna. För att få två lika stora grupper randomiserades de som skattat 4, det vill säga medianvärdet, till den ena eller andra gruppen. 3 personer randomiserades då till gruppen med låga värden och 8 personer till gruppen med höga värden. Detta resulterade i att 44 personer ingick i gruppen som hade låga värden medan 43 personer ingick i gruppen som hade höga värden.

Efter denna uppdelning utfördes en Repeated Measures ANOVA för att jämföra skillnaderna mellan de olika politiska grupperna och deras respektive samband med effekterna av de olika inramningarna. I resultaten fanns ingen huvudeffekt av politisk orientering, $F(2, 170) = 0.11$, $p = 0.893$. Ingen interaktionseffekt observerades.

Tabell 2. *Analys av sambandet mellan politisk orientering och effekterna av inramning.*

Inramning	Politisk orientering	
	Vänster M (SD)	Höger M (SD)
Identitet	3.52 (1.13)	3.51 (1.14)
Ekonomi	3.61 (1.06)	3.70 (1.08)
Klimat	4.00 (0.99)	3.98 (0.91)

Åldershypotesen

Deltagarna delades upp i två åldersgrupper med hjälp av median split. Detta för att kunna jämföra yngre och äldre deltagares inramningspreferens. Det resulterade i två grupper där den yngre delen av urvalet var deltagare från 14 till 28 år gamla ($N = 44$, $M = 23.5$, $SD = 1.98$) och den äldre delen av urvalet var deltagare från 29 till 68 år ($N = 43$, $M = 47.0$, $SD = 12.10$).

Vid en Repeated Measures ANOVA fanns inget signifikant samband mellan ålder och hur deltagarna skattade inramningarna $F(2, 170) = 2.25$, $p = 0.108$. Dock upptäcktes det vid

en post hoc-jämförelse att gruppen med äldre deltagare skattade samtliga texter som signifikant mer övertygande än personer ur den yngre gruppen ($p = 0.017$). Ingen interaktionseffekt observerades.

Tabell 3. *Analys av sambandet mellan ålder och effekterna av inramning.*

Inramning	Ålder	
	≤ 28 M (SD)	≥ 29 M (SD)
Identitet	3.45 (0.95)	3.86 (1.06)
Ekonomi	3.45 (0.95)	3.86 (1.15)
Klimat	3.91 (0.91)	4.07 (0.99)

Diskussion

Resultatdiskussion

Inramningarnas effekt. Vid en deskriptiv analys av betingelserna visades inramning ha en liten effekt som innebar att den traditionella klimatinramningen var något mer övertygande än övriga två. Resultaten visade att den traditionella klimatinramningen verkar vara den genomsnittligt mest övertygande. En möjlig förklaring till detta skulle kunna vara att mer moraliskt formulerade argument kan vara starkare än sådana som inte är moraliskt formulerade. Detta har visats genom att personer är snabbare på att göra moraliska övervägningar snarare än pragmatiska sådana (Van Bavel, Packer, Haas & Cunningham, 2012). Van Bavel et al. (2012) menade också att personer gav mer extrema skattningar vid moraliska påståenden än pragmatiska. Detta kan vara applicerbart på denna studie då klimatinramningen innehöll fler uppmaningar som kan tolkas som moraliska. Exempel på skillnader mellan de olika texterna är att klimatinramningen använder ordet ”måste” i större utsträckning än de andra två texterna, vilket förmedlar att individen har mindre möjlighet att välja själv hur de ska agera. I den mer traditionella klimattexten finns formuleringen: ”Klimatförändringarna är en stor utmaning som måste åtgärdas både av regering, industri och individer innan det är för sent, och därför måste vi alla dra vårt strå till stacken” (*se bilaga 1*). Denna uppmaning kan jämföras med den mindre uppmanande som finns i identitetsinramningen och lyder: Att ha ett mer ansvarsfullt förhållningssätt till klimatet innebär [...] att vi bevarar den identitet, kultur och livsstil som är speciell för Sverige. Det är därför viktigt att vi alla agerar klimatsmart [...].”, samt den formulering som finns i ekonomiinramningen: ”Detta kräver smarta och effektiva åtgärder från regeringen och

individ. [...] Vi som individer har rätt att själva välja vilket som är det bästa sättet att hantera denna utmaning på.” (se bilaga 1).

En annan aspekt som skulle kunna förklara skillnaden mellan de olika betingelserna belyses av en rapport från Naturvårdsverket (2015). Resultatet av denna rapport visade att nära hälften av svenska folket får dåligt samvete om de handlar på ett sätt som inte är i enlighet med ett miljövänligt beteende. Utifrån denna upplysning kan det spekuleras kring huruvida detta dåliga samvete även kan appliceras på vår studie. Möjligen kan deltagarna ha känt dåligt samvete vid tanken på att inte ange att texterna rörande klimat övertygar. Detta för att det skulle kunna ses som ett typ av beteende som kan gå emot deras uppfattning om sig själva.

Det är också intressant att ta i beaktande vad personer spontant tänker när det talas om klimatförändringar kontra global uppvärmning. Den tidigare nämnda studien av Benjamin et al. (2017) kom fram till att termen global uppvärmning var mer känsloladdad än termen klimatförändring. Med detta i åtanke kan det spekuleras kring om resultaten i denna studie hade blivit annorlunda om klimatförändringar istället hade benämnts som global uppvärmning. Om ett begrepp orsakar mer känslomässiga reaktioner hos populationen så skulle det kunna påverka personer till att svara på ett visst sätt. Dock är det svårt att säga huruvida detta skulle göra att personer blir mer engagerade i klimatfrågan och därmed blir mer övertygade av ett klimatargument eller inte. Ett alternativ till detta skulle kunna vara att det snarare påverkar negativt så att personer känner att argumentet är alldeles för drastiskt eller skuldbeläggande och därmed inte känner sig övertygade alls.

Politikhypotesen. Trots tidigare forskning som indikerar att variation i politisk orientering bör innebära en skillnad i hur man uppfattar olika typer av klimatinramning fann denna studie ingen sådan effekt. Den första hypotesen i denna studie sade att personer som befinner sig mer till höger på den politiska skalan bör föredra både identitets- och ekonomiinramningarna över den traditionella klimatinramningen. Att vi inte hittar resultat som stöder hypotesen kan ha sin förklaring i många olika faktorer. Större delen av den forskning som bedrivits på ämnet har utförts i länder vars relation till både klimat och politik inte nödvändigtvis har så mycket gemensamt med Sveriges. Exempelvis är det möjligt att det finns en större konsensus i Sverige än i övriga länder, som USA och Australien där många studier utförts, när det gäller klimatfrågan. I en jämförande studie mellan svenska och amerikanska mediers framställning av klimatfrågan beskrev Shehata och Hopmann (2012) att en bred politisk konsensus länge har dominerat den svenska klimatdebatten. En helt annan situation har samtidigt rått i USA, där konfliktnivån har varit intensiv och inflytelserika

aktörer aktivt har utmanat och ifrågasatt problem som rör klimatfrågan (Shehata & Hopmann, 2012). Att man i Sverige över hela det politiska spektrumet ofta är överens om att frågor om klimat och miljö är viktiga kan ge en förklaring till att vi i denna studie inte funnit någon effekt av politisk orientering. Trots att tidigare forskning påvisat effekter av politisk orientering på inramningspreferens i vissa sammanhang är det möjligt att denna studie genomfördes i ett sammanhang där denna effekt inte finns.

En annan tänkbar förklaring till att ingen effekt observerades är att det urval vi undersökt i denna studie är relativt normalfördelat och innehåller få personer som skattar sin politiska orientering långt ut på vänster- eller högerkanten. Med ett större urval hade det möjligtvis gått att säga mer om personer som befinner sig längre ut på kanterna av spektrumet.

Tobler et al. (2012) fann att politisk orientering var en viktig faktor när det gällde villighet att utföra beteenden som upplevdes ha en hög kostnad, men att ingen effekt fanns vid upplevd låg kostnad. I föreliggande studie frågade vi inte efter villighet att utföra vissa klimatvänliga beteenden, utan bad deltagarna att skatta sin övertygelse generellt. Eftersom det inte kräver någonting av individen att ha en viss övertygelse eller attityd skulle deltagarnas skattade övertygelse kunna sägas ha låg kostnad. Det skulle i så fall kunna bidra till att den politiska orienteringen inte givit något utslag i vår studie.

Åldershypotesen. Vid en median split-analys fann vi en skillnad mellan de två observerade åldersgrupperna grupper, men inte den förväntade skillnaden. Baserat på tidigare studier som funnit att äldre personer generellt sett skattar mindre miljövänliga attityder ställde vi hypotesen att detta skulle synas även i vår studie. Istället fann vi motsatsen - hög ålder korrelerade med en högre skattning av texterna. Då tidigare forskning funnit att äldre personer generellt uppger sig ha fler miljövänliga beteenden än yngre skulle resultatet av vår studie kunna tyda på att deltagarnas attityder stämmer överens med deras beteenden i större utsträckning än i tidigare forskning.

En spekulation är att det skulle kunna vara så att många unga personer har starka åsikter jämfört med äldre. I så fall kan man tänka sig att unga kan ha en större tendens än äldre att skatta texter som mindre övertygande om de uppfattar texterna som stridande mot deras värderingar på något sätt. Detta skulle kunna bidra till att yngre personers skattningar var generellt lägre.

Validitet och tillförlitlighet

Eftersom texterna som skattas är utformade som argument som man kan stöta på i verkliga livet borde resultatet rimligtvis inte skilja sig alltför mycket från hur deltagarna hade

reagerat om de läst texten i ett naturligt sammanhang. Varje text har ett tydligt budskap och distinkt olika typer av argument. Därför bör studiens ekologiska validitet vara god.

Vid konstruktionen av enkäten användes texter från den studie vi inspirerats av. Vi valde att använda oss av den tidigare studiens texter som mall istället för att konstruera egna från grunden eftersom de redan visat sig fungera i den tidigare studien, vilket ökar sannolikheten att de är lämpliga. Detta tillät oss även att potentiellt kunna bygga vidare på befintlig forskning.

I teorin skulle det liksom i originalstudien kunna finnas andra skillnader mellan de tre texterna än de som avses. Detta skulle i så fall kunna påverka hur de uppfattas vilket skulle kunna påverka den interna validiteten, men eftersom texterna har tydliga budskap och resultaten visar en skillnad dem emellan är det rimligt att anta att de uppfyller sitt syfte. För att kontrollera den interna validiteten både hos texterna och enkäten i sin helhet skulle vi ha kunnat utföra en pilotstudie, men i relation till hur mycket tid och arbete det hade tagit i anspråk ansåg vi inte att det var ett effektivt sätt att genomföra studien.

Vid utskicket av enkäten gavs information om att denna studie handlar om att undersöka effekten av olika klimatargument. Det är möjligt att personer som redan har ett intresse av klimatfrågor har en större sannolikhet att svara på enkäten. Detta kan ha påverkat urvalets representativitet för populationen.

Metoddiskussion

Utformning av studien. Att vi använde en inomindividsdesign för att mäta inramningsvariabeln öppnade för möjligheten att få en högre statistisk styrka även med ett lägre antal deltagare. Nackdelen med inomindividsdesignen var att den till skillnad från en mellangrupsdesign inte kunde garantera att texterna bedömdes oberoende av varandra istället för att jämföras. Att istället använda en mellangrupsdesign hade dock inte bara inneburit en risk för de problem som uppstår med individvariationer (i form av till exempel personlighetsegenskaper) utan hade även varit praktiskt svårare att utföra då enkäten skickades ut via internet. I en mellangrupsdesign hade tre olika enkäter då behövt utformas, en för varje text, och därmed hade det blivit svårt att kontrollera att fördelningen i grupperna blev jämn och jämförbar. Det hade även gjort det svårare att kontrollera så att ingen av deltagarna svarade på fler än en enkät. Baserat på detta bedömde vi att inomindividsdesignen var att föredra.

Inomindividsdesignen innebar en risk för ordningseffekter. En situation som hade kunnat uppstå är att deltagarna bedömt texterna i relation till varandra istället för oberoende av varandra. Dock avhjälpes detta genom att ordningen på texterna var randomiserad så att

deltagarna fick texterna i olika ordning. Enkätverktyget gav inte möjlighet att använda Latin square-randomisering. Därför går det inte att med säkerhet garantera att samtliga texter förekommit på varje plats i ordningen. Emellertid är det mycket osannolikt att någon av texterna inte skulle ha hamnat på varje plats i ordningsföljden med tanke på antalet deltagare. En brist är dock att det inte var möjligt att i efterhand kontrollera hur många gånger varje text förekommit på varje plats. Vi vet alltså inte med säkerhet att någon text inte förekommit signifikant fler gånger på en viss plats.

Urval och datainsamling. Vid datainsamlingen användes en enkät som delades via Facebook eftersom det gav möjligheten att nå ut till ett stort antal personer under relativt kort tid. Därmed ökades sannolikheten att få högre representativitet och tillförlitlighet än vad exempelvis en laboratorieundersökning hade tillåtit. Vi bedömde också att det skulle öka möjligheten att hitta en spridning i politisk orientering med hjälp av en internetenkät jämfört med en laboratorieundersökning som hade genomförts på en av universitetets institutioner. Det fanns dock brister i detta tillvägagångssätt: urvalet gjorde att deltagarna till största del utgjordes av personer som ingår i vår egen bekantskapskrets, vilket gjorde att fördelningen bland åldrarna var ojämn. Detta kan påverka möjligheten att generalisera resultaten till den större populationen.

Utformning av enkäten. En komplettering till frågan om deltagarnas politiska orientering hade möjligen varit till hjälp för att bättre kunna säkerställa att placeringen på skalan överensstämde med personens faktiska politiska åsikter. Dock är det svårt att säga hur många frågor som hade krävts för att göra denna bedömning, vilka frågor som hade varit rimliga att ställa samt hur de skulle formulerats. Fler frågor hade även kunnat leda till ett minskat deltagande eftersom det upptagit mer av deltagarens tid. Vi valde således att endast be deltagarna skatta sin placering på den politiska skalan.

Även om antalet frågor begränsades fanns en risk att avskräcka deltagare på grund av att enkäten innehöll en del text. Andra tillvägagångssätt, såsom att använda ett laboratorium, hade kunnat minska denna risk. Detta skulle dock på grund av tidsaspekten kunnat leda till ett minskat deltagande. Vi valde att prioritera att få med fler deltagare. Att använda enkätundersökning var också det mest tidseffektiva alternativet.

Texterna placerades på olika sidor i enkäten för att deltagarna i så stor mån som möjligt skulle bedöma texterna var för sig utan att jämföra dem med varandra. Tanken med detta var att ge en mer rättvisande bild av hur deltagarna faktiskt uppfattade respektive individuell text - exempelvis hade de möjlighet att ge lägsta poäng till alla texterna. En

svaghet med enkäten kan i efterhand sägas vara att ingen ytterligare instruktion gavs om att deltagarna borde försöka bedöma texterna oberoende av varandra så långt det är möjligt.

Att tillåta deltagarna att betygsätta varje text för sig istället för att till exempel rangordna dem tillät oss också att summera poängen som en deltagare givit samtliga texter för att kunna undersöka skillnader i totala utgivna poäng mellan olika åldersgrupper.

Implikationer

Resultaten av denna studie har mätts i termer av självskattad övertygelse, vilket inte alltid överensstämmer med faktiska beteenden. Enligt Bamberg och Möser (2007) förklarar intention i genomsnitt 27 procent av variansen i självrapporterat miljövänligt beteende. Det är alltså inte självklart att en person agerar klimatvänligt endast för att hen uppger en övertygelse om att klimatfrågan är viktig. Därför vore det intressant att i vidare forskning undersöka hur effektiva olika sätt att presentera klimatinformation är när det gäller att faktiskt förändra människors beteenden. Det vore även intressant att undersöka i vilken utsträckning känslomässig övertygelse om att klimatet behöver räddas korrelerar med reella klimatvänliga handlingar.

Eftersom ingen effekt av politisk orientering hittades i denna studie skulle vidare forskning kunna titta på andra urval, exempelvis mer extrema grupper, för att se om en effekt finns där.

Med tanke på att ålder är en faktor som utifrån denna studie verkar ha ett positivt samband med att ta till sig klimatinformation skulle vidare studier också kunna undersöka om det finns andra sätt att presentera information på som yngre lättare tar till sig.

Det kan även vara intressant att titta på kausalitet i förhållande till vad det är som gör att äldre personer uppger sig mer övertygade av klimatproblematik än yngre. Exempelvis har tidigare forskning funnit en diskrepans mellan äldre och yngre personers attityder och beteenden som rör klimatfrågor. Vidare studier skulle kunna ge en djupare insikt i denna företeelse och vad den beror på.

Eftersom större andelen forskning på detta ämne bedrivits i andra delar av världen, som USA och Australien, finns en kunskapslucka när det kommer till länder som Sverige. Baserat på vår studie verkar det troligt att tidigare forskning inte är helt och hållet applicerbar på svenska förhållanden, varför det vore relevant att genom vidare forskning skapa mer kunskap om hur inramning och klimat egentligen förhåller sig till varandra i Sverige.

Slutsats

Denna studie har undersökt vilken typ av inramning av klimatinformation som individer föredrar i relation till politisk orientering respektive ålder. Resultatet visade att ålder

hade en inverkan på hur övertygad man blev av olika klimatinramningar, men tvärtemot vad som förväntades skattade sig äldre personer signifikant mer övertygade än yngre. Typ av inramning hade också en signifikant betydelse för hur övertygade deltagarna blev - dock inte i den förväntade riktningen. Ingen effekt av politisk orientering observerades. Inte heller fanns några interaktionseffekter. Alltså bekräftades ingen av de ställda hypoteserna. Ovan diskuteras en rad olika faktorer som skulle kunna ligga till grund för detta resultat. Slutligen belyser denna studie områden där det finns en bristande kunskap och som skulle kunna beforskas vidare, i synnerhet med fokus på svenska förhållanden.

Referenser

Bamberg, S., & Möser, G. (2007). Twenty years after Hines, Hungerford, and Tomera: A new meta-analysis of psycho-social determinants of pro-environmental behaviour. *Journal Of Environmental Psychology*, 27(1), 14-25. doi:10.1016/j.jenvp.2006.12.002

Benjamin, D., Por, H., & Budescu, D. (2017). Climate change versus global warming: Who is susceptible to the framing of climate change?. *Environment And Behavior*, 49(7), 745-770. doi:10.1177/0013916516664382

Entman, R. M. (2004). Projections of power: Framing news, public opinion, and U.S. foreign policy. Chicago, IL, US: University of Chicago Press.

Gifford, R., & Nilsson, A. (2014). Personal and social factors that influence pro-environmental concern and behaviour: A review. *International Journal Of Psychology*, 49(3), 141-157.

Gärling, T. & Fransson, N. (1999). Environmental Concern: conceptual definitions, measurement methods, and research findings. *Journal Of Environmental Psychology*, 19(4), 369-382. doi:10.1006/jev.1999.0141

Harring, N., & Sohlberg, J. (2017). The varying effects of left–right ideology on support for the environment: Evidence from a Swedish survey experiment. *Environmental Politics*, 26(2), 278-300. doi:10.1080/09644016.2016.1244965

Hennes, E. P., Ruisch, B. C., Feygina, I., Monteiro, C. A., & Jost, J. T. (2016). Motivated recall in the service of the economic system: The case of anthropogenic climate change. *Journal Of Experimental Psychology: General*, 145(6), 755-771. doi:10.1037/xge0000148

Kahneman, D., & Tversky, A. (2000). Choices, Values and Frames. Cambridge: Cambridge University Press, cop. 2000.

Kühberger, A. (1998). The influence of framing on risky decisions: A meta-analysis. *Organizational Behavior And Human Decision Processes*, 75(1), 23-55. doi:10.1006/obhd.1998.2781

Lacasse, K. (2015). The importance of being green: The influence of green behaviors on Americans' political attitudes toward climate change. *Environment And Behavior*, 47(7), 754-781. doi:10.1177/0013916513520491

McCright, A. M. & Dunlap, R. E. (2011). The Politicization of Climate Change and Polarization in the American Public's Views of Global Warming, 2001-2010. *The Sociological Quarterly*, (2), 155-194. doi:10.1111/j.1533-8525.2011.01198.x

McCright, A. M., Dunlap, R. E., & Marquart-Pyatt, S. T. (2016). Political ideology and views about climate change in the European Union. *Environmental Politics*, 25(2), 338-358. doi:10.1080/09644016.2015.1090371

Naturvårdsverket. (2015). *Allmänheten och klimatförändringen 2015*. Hämtad från <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Attitydundersokning-klimat/>

Sapiains, R., Beeton, R. S., & Walker, I. A. (2016). Individual responses to climate change: Framing effects on pro-environmental behaviors. *Journal Of Applied Social Psychology*, 46(8), 483-493. doi:10.1111/jasp.12378

Shehata, A., Hopmann, D. (2012). Framing climate change: A study of US and Swedish press coverage of global warming. *Journalism Studies*, (2), 175. doi:10.1080/1461670X.2011.646396

Tjernström, E., & Tietenberg, T. (2008). Analysis: Do differences in attitudes explain differences in national climate change policies?. *Ecological Economics*, 65315-324. doi:10.1016/j.ecolecon.2007.06.019

Tobler, C., Visschers, V. M., & Siegrist, M. (2012). Addressing climate change: Determinants of consumers' willingness to act and to support policy measures. *Journal Of Environmental Psychology*, 32(3), 197-207. doi:10.1016/j.jenvp.2012.02.001

Tversky, A., & Kahneman, D. (1981). The framing of decisions and the psychology of choice. *Science*, 211(4481), 453-458. doi:10.1126/science.7455683

Uggla, Y. (2008) Strategies to create risk awareness and legitimacy: the Swedish climate campaign. *Journal of Risk Research*, (6), 719. doi:10.1080/13669870701746316

Van Bavel, J. J., Packer, D. J., Haas, I. J. & Cunningham, W. A. (2012). The importance of moral construal: moral versus non-moral construal elicits faster, more extreme, universal evaluations of the same actions. *Plos ONE*, Vol 7, Iss 11, P E48693 (2012), (11), e48693. doi:10.1371/journal.pone.0048693

Van Liere, K., & Dunlap, R. (1981). Environmental concern: Does it Make a Difference How it's Measured?. *Environment And Behavior*, 13(6), 651-676. doi:10.1177/0013916581136001

Wolsko, C., Ariceaga, H., & Seiden, J. (2016). Red, white, and blue enough to be green: Effects of moral framing on climate change attitudes and conservation behaviors. *Journal Of Experimental Social Psychology*, 657-19. doi:10.1016/j.jesp.2016.02.005

Wolsko, C. (2017). Expanding the range of environmental values: Political orientation, moral foundations, and the common ingroup. *Journal Of Environmental Psychology*, 51284-294. doi:10.1016/j.jenvp.2017.04.005

Bilaga 1: Enkät

Bästa deltagare,

Denna enkät används som underlag för vår C-uppsats i psykologi på Lunds universitet. Den syftar till att undersöka effekten av olika påståenden om klimatförändring. Enkäten beräknas ta mellan 5-10 minuter att genomföra.

Du kommer att vara helt anonym och kan när som helst välja att avsluta enkäten. Genom att gå vidare till nästa sida bekräftar du att du tagit del av denna information.

Tack för din medverkan!

Kontakt

Mikaela Ragnwald: psy13mra@student.lu.se

Josefin Eidrup Dahlberg: psy15jda@student.lu.se

Handledare Åse Innes-Ker: ase.innes-ker@psy.lu.se

Den fullständiga uppsatsen kommer att publiceras via LU Student Papers.

<https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/>

1. Vilket år är du född?
-

2. Du kommer nu att få läsa tre kortare texter om klimathotet och därefter få gradera på en skala 1-5 hur övertygande du tyckte att respektive text var, där 1 är inte alls övertygande och 5 är mycket övertygande.

Klimatförändringar sker i detta nu och det är ökningen av växthusgaser i atmosfären som till största del orsakar dem. Under 1900-talet har det skett många förändringar, exempelvis stigande havsnivåer, varmare hav och smältande glaciärer. Detta har i sin tur påverkat omloppen i havet och atmosfären, vilket påverkar nederbörd och vindar och hotar ekosystem både i hav och på land. Forskare är överens om att de värsta effekterna av

klimatförändringarna kan undvikas om vi minskar koldioxidutsläppen till en rimlig nivå. Vi måste förstå att vi alla är ansvariga för dessa problem och de potentiella konsekvenserna för vår framtid och kommande generationer. Klimatförändringarna är en stor utmaning som måste åtgärdas både av regering, industri och individer innan det är för sent, och därför måste vi alla dra vårt strå till stacken.

	1	2	3	4	5
Hur övertygande?					

Oavsett om de klimatförändringar som vi upplever idag sker naturligt eller om de har kommit till av människans påverkan så råder ingen tvekan om att de existerar. Detta kräver smarta och effektiva åtgärder från regeringen och individen; inte bara för att skydda miljön utan även vår ekonomi. Våra liv förutsätter mat, material och energi från naturen. Vissa mänskliga aktiviteter äventyrar ekosystemets möjlighet att anpassa sig till klimatförändringarnas påfrestningar, exempelvis föroreningar av luft och vatten. Förutom att förändra våra vanor som påverkar klimatet behöver vi också vidta åtgärder för att behålla våra naturliga resurser, vilka är grunden i vår ekonomiska tillväxt. Vi som individer har rätt att själva välja vilket som är det bästa sättet att hantera denna utmaning på. Om vi fattar beslut som skyddar vår naturliga miljö innebär det att vi gör en bra investering för en hållbar ekonomisk framtid för våra familjer, barn och vårt lands fortsatta utveckling.

	1	2	3	4	5
Hur övertygande?					

Sverige är ett speciellt land som har en rik, varierande natur, från berg och skogar i norr till slätterna i söder. Tusentals arter lever i våra skogar som täcker över 70% av landytan.

Östersjöns djurliv är unikt med ett stort antal arter som endast klarar av att leva just här på grund av dess blandning av sött- och saltvatten. Identiteten och levnadssättet hos det svenska folket är nära sammankopplad med naturen, från skog till hav. En ren, oförstörd miljö är nödvändig för det friluftsliv och den goda livsmiljö som funnits i Sverige i hundratals år. Att ha ett mer ansvarsfullt förhållningssätt till klimatet innebär inte bara att vi på lång sikt tar hand om djur, växtlighet och landskap - det betyder också att vi bevarar den identitet, kultur och livsstil som är speciell för Sverige. Det är därför viktigt att vi alla agerar klimatsmart för att skydda ekosystemen, så att våra omgivningar och vårt sätt att leva kan kvarstå i framtiden.

	1	2	3	4	5
Hur övertygande?					

3. Var skulle du placera dig på en politisk skala från vänster till höger?

Vänster		Mitten			Höger	
1	2	3	4	5	6	7

Du har deltagit i en studie som syftar till att undersöka sambandet mellan politisk orientering och vilken typ av budskap man tar till sig vid miljö- och klimatfrågor. Tack för din medverkan!